

VITAMINY 2005

cílená nutriční terapie

Ing. Jarmila Blatná, Ing. Aleš Horna, CSc.

5. mezinárodní konference na toto téma se konala ve dnech 14.–15. 9. 2005 na Universitě v Pardubicích. Uspořádala ji firma Radanal s.r.o. spolu s dalšími organizacemi. Akci podpořila řada sponzorů. Konference se zúčastnilo 250 chemiků, farmaceutů a lékařů z 10 zemí světa. Předneseno bylo 36 ústních sdělení a vystaveno 67 posterů.

Důležitým, významným okruhem přednášek byly jako každoročně antioxidanty, a to ponejvíce přirozeně se vyskytující v různých potravinách – zelenině, ovoci, vínu, pivu – jejich změny při zrání či technologickém zpracování a jejich působení na zdravotní stav člověka, např. aterosklerózu či diabetes. Oxidativní stres je jedním z činitelů vyvolávajících patologické procesy v organismu, zvláště chronické degenerativní onemocnění jako diabetes, ateroskleróza, rakovina, Alzheimerova nemoc a další. Byla proto organizována osmiměsíční intervenční studie u diabetiků nezávislých na inzulinu. Pacienti měli buď hyperlipidemii nebo byli zdraví. Podávány byly různé směsi vitamínů C, E, karotenoidů, bioflavonoidů a esenciálních nenasycených mastných kyselin nebo doplněk stravy – *Chlorella pyrenoidosa*. Bylo zjištěno, že účinek *Chlorelly* byl nižší než vliv antioxidantních vitamínů a provitaminů. Jako

nejaktivnější komponenta pozitivně ovlivňující metabolismus lipidů a sacharidů je pravděpodobně – tokoferol.

Jiná studie, do níž byli zařazeni muži ve věku 40–60 let, porovnávala vliv podávání vína (množství alkoholu 20–50 g denně) na snížení četnosti kardiovaskulárního onemocnění a podáváním piva (830 ml ležáku) na žádoucí účinek na rizikové faktory aterosklerózy a oxidativní stres. Vliv piva se projevil jednak zvýšením váhy u pacientů, a to ještě i měsíc po skončení podávání piva, ale neprojevil se na zvýšení homocysteinu, k čemuž dochází při pití vína či jiných alkoholických nápojů. Vysvětlením je obsah kyseliny listové a vitamínu B₆ v pivu. Dochází též ke zlepšení antioxidantní obrany, která se může projevit v antiaterogenitě.

Pravidelně tradičně velkým blokem jsou přednášky o nových poznatcích ze studia homocysteinu, jehož toxické následky jsou

dosud nedostatečně prozkoumány. Vysoké hodnoty homocysteinu mohou vyústit v různá závažná onemocnění. Na vzniku hyperhomocysteinémie se podílejí především tyto enzymové systémy: cystathion – beta – syntáza, methylenetetrahydrofolát reduktáza, betain: homocystein methyltransferáza a methionin syntáza. Z výsledků řady mezinárodních studií vyplývá, že nebylo dosud prokázáno zda – homocystein indukuje či určuje samotnou podstatu nemoci nebo jen pasivně indikuje vzniklé enzymové změny.

V letošním roce byly do programu zařazeny přednášky o nutričním významu mléka, o významu vápníku na tvorbu kostí a při jeho nedostatku na možný vznik osteoporózy nejen v pozdějším věku, ale i u mladé populace. Zmíněna byla i úloha vitamínů D, C, B₆ a K₁ na dobrou absorpci vápníku do kostí i u vitamínu K na snížení vylučování vápníku z organismu.

V programu nechyběl pravidelný blok přednášek z oboru analytiky vitamínů, zejména novinek z přístrojového vybavení. Bez kvalitní, dobře reprodukovatelné metody stanovení by nebylo možné dosáhnout spolehlivých výsledků v medicíně, potravinářství či zemědělství.

Ing. Jarmila Blatná, CSc.
Pevnostní 20, Praha 6, 160 00
e-mail: Jarmila.Blatna@seznam.cz

